A°. 1827. N°. 7.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 16 Januarij.

WEENEN, den [illegible] Januarij.

De *Oostenrijksche Beobachter* neemt een aantal artikels uit verschillende dagbladen over, waarbij de redevoering van den minister *Canning* in het Engelsche parlement, betrekkelijk de zaken van Portugal, sterk gegispt wordt. In eenige bijgevoegde aanmerkingen laat hij nog nader zijnen wrevel daarover blijken.

De *Beobachter* geeft voorts berigten uit Konstantinopel, van den 15. December, [illegible] — De marine-troepen worden bij voortduring in den wapenhandel geoefend, en onderscheiden zich daarbij door bedrevenheid en juistheid. Eenige aan boord der vloot zich bevindende voormalige Fransche officieren, die vroeger hun geluk bij de Grieken gezocht, doch daar slechts ellende en mishandelingen gevonden hadden, worden tot het oefenen derzelve gebruikt. — Het getal der geregelde troepen vermeerdert met elken dag; de van tijd tot tijd uit de provincien te Konstantinopel aankomende recruten worden dadelijk onderwezen en in de regementen ingedeeld. Het bouwen der drie groote kazernen gaat voort; dezelve zullen meer dan 18,000 man kunnen bevatten.

LISSABON, den 28. December.

In eenen brief uit deze hoofdstad wordt gemeld, dat de Koningin voor de tweedemaal getracht heeft uit het paleis van Ajuda te ontsnappen. H. M. werd ontdekt, toen zij reeds buiten de pleinen was, op den oogenblik dat zij in het rijtuig wilde stappen, verkleed als een Franciscaner monnik. Het rijtuig, waarvan de koetsier trachtte te ontkomen, werd insgelijks aangehouden. Deze koetsier behoort aan den generaal *Stockler*, denzelfden die een zoo werkdadig deel nam aan de ontbinding der cortes. H. M. wilde hare rol volhouden, zelfs nadat zij was herkend geworden door een officier der nationale garde, die de dienst van het paleis waarnam. Toen echter dit middel niet gelukte, beproefde zij zich van hem te ontslaan, door haar Koninklijk gezag te doen gelden; daar zij echter hierin ook niet konde slagen, noch door veinzen, noch door dreigen, nam zij hare toevlugt tot beloften. De brave officier sloeg dezelve insgelijks af, en geleidde H. M. met allen eerbied naar hare vertrekken terug. Hij ontmoette niemand in de galerijen van het paleis, tot dat hij de Koningin weder in hare kamers had geleid. H. M. had niets bij zich dan eene rol papieren, waarvan men zich meester maakte en welke aan de Regentes is overhandigd. Dit voorval heeft omstreeks middernacht plaats gehad.

PARYS, den 10. Januarij.

In den Engelschen *Courrier* van den 8., die met buitengewone gelegenheid is ontvangen, wordt gemeld: » Men heeft eindelijk gegronde redenen, om Europa geluk te wenschen, met het nemen van eenen beslissenden en stelligen maatregel, betrekkelijk Griekenland, door drie groote mogendheden, namelijk Frankrijk, Rusland en Groot-Brittannien. De kabinetten van Londen en Petersburg hebben voor eenige dagen hun *ultimatum* [illegible] deze zaak aan Turkije gezonden.

Het hof der Tuilerien is in de laatste 14 dagen toegetreden, en het is niet mogelijk, dat Turkije aan deze drie kabinetten tegenstand biede.

Men vordert van de Porte de geheele en volledige erkenning der Grieksche natie. Deze erkenning moet officieel, op een bepaalden dag, aan de drie mogendheden, die dezelve vorderen, worden medegedeeld. Indien dezelve niet op den vastgestelden dag worden medegedeeld, zullen de gezanten der Christen Hoven de stad Konstantinopel gelijktijdig verlaten. Na verloop van den tijd, bij het *ultimatum* toegestaan, zullen Frankrijk, Rusland en Engeland consuls naar Griekenland zenden." Dit berigt wordt door het ministeriele avondblad medegedeeld.

Van den 11. Januarij.

De ministeriele bladen behelzen het volgende berigt uit Lissabon, den 29. December: » De herstelling van de staatsbetrekkingen tusschen Portugal en Spanje heeft hier groote sensatie verwekt, en uit alles blijkt, dat er meer toenadering tusschen de beide kabinetten plaats heeft. De heer *van Casa Flores* is den 26. weder als Spaansch ambassadeur door de prinses-regentes ontvangen en den 27. heeft hij den minister van buitenlandsche zaken bezocht.

De officiele Courant van Lissabon deelt stukken mede, welke de Spaansche ambassadeur overhandigd heeft. Dezelve bestaan: 1.) in een antwoord van den Spaanschen minister van buitenlandsche zaken op eene nota van den Engelschen gezant bij het Spaansche hof, van den 16. November; wordende in dit antwoord gemeld, dat de Koninklijke ziel van Zijne Katholijke Majesteit zeer gevoelig is over het misbruik, dat de Portugezen van de hun in Spanje verleende schuilplaats hebben gemaakt, en dat er maatregelen door het Spaansche kabinet genomen zijn, ten einde de vernieuwing van zoo onaangename voorvallen, die de bestaande betrekkingen tusschen Spanje en Portugal in gevaar zouden kunnen brengen, te voorkomen; 2.) in eene aanschrijving van den Spaanschen minister van buitenlandsche zaken, ten einde de kapiteins-generaal door buitengewone koeriers verslag doen van de uitvoering der bevolene ontwapening der Portugezen, degenen welke nog in Spanje zijn zestig mijlen binnenwaarts zenden en in het vervolg geene schuilplaats aan gewapende Portugezen verleenen, noch dezelven eenige hulp toestaan, anders dan die door menschelijkheid gevorderd wordt; 3.) in eene nota van den minister van buitenlandsche zaken van Portugal, waarbij te kennen gegeven wordt, dat de Spaansche ambassadeur weder door de regentes zal ontvangen worden; dat de spoedige vervulling der beloften van Spanje onvermijdelijk is tot eene bevrediging tusschen de beide landen, en dat, in afwachting [illegible], de heer *Lima* tot zaakgelaste bij het Spaansche hof benoemd is. (Ook is door den Spaanschen ambassadeur te kennen gegeven, dat Zijne Katholijke Majesteit bereid was om eenen staatsgezant van Portugal te ontvangen); 4.) in een antwoord des Spaanschen ambassadeurs, van den 26. December, dat hij de eer zou hebben dien dag ten hove te verschijnen, gelijk dan ook werkelijk gebeurd is.

Volgens berigten, welke aan het Portugeesche ministerie gegeven zijn, moeten de Spaansche troepen, welke op de grenzen verzameld worden, dienen om de beschikkingen en de beloften van het Spaansche hof te doen vervullen.

Van de rebellen in Portugal heeft men weinig berigten. De markies *van Chaves* is met guerillas en een duizendtal soldaten te Viseu binnengetrokken. De generaal *Claudino*, die te Oporto de Douro is overgetrokken, is tegen hem in aantogt, en moet zich den 17. December bij *Azedo* gevoegd hebben. De graaf van *Villa-Flor* is steeds in de omstreken van Guarda. Te Lissabon is het rustig.

— De graaf *van Ofalia* is door het Spaansche hof benoemd tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister te Londen, in plaats van den graaf van *Alcudia*. Hij heeft voor dien post eerst willen bedanken, maar aan nadren aandrang toegegeven.

— De ultra's vleijen zich, dat de Spaansche troepen, welke naar de Portugeesche grenzen trekken, zullen dienen om de opstandelingen de behulpzame hand te bieden. In hunne dagbladen melden zij, dat de Koning van Spanje en de infant don *Carlos* zich bij die troepen zullen vervoegen, met welk oogmerk zeggen zij niet.

BRUSSEL, den 13. Januarij.

Heden namiddag omstreeks een ure is er brand ontstaan op het oude hof, zijnde een groot gebouw, waarin onder anderen schilderijen en boekwerken bewaard worden. [illegible] de brand nog niet gebluscht.

Van den 14. Januarij.

De brand van het oude hof is gisteren avond ten tien ure volkomen gebluscht, nadat dezelve ten 4 ure zich ten tweedenmale verheven had. De boeken, schilderijen en handschriften zijn bewaard gebleven.

GRONINGEN, den 11. Januarij.

In de provinciale courant leest men het volgende:

Door de hand van eenen bekenden oudheidkundigen zijn ons de volgende merkwaardige berigten toegezonden:

» *Losdorp*, den 7. Januarij. De heeren *Beukema*, landbouwer te Zuurdijk, en *J. H. Aikes*, organist en schilder te Eenrum, hebben eene keten van 39 of 40 heuvelen opgenomen, zich uitstrekkende van Barmgat aan de Hunse, o. z. o. en w. n. w., langs de dorpen Zuurdijk, Niekerk, Vliedorp en Vierhuizen, naar eene plaats, Robersom genaamd.

In eenen dezer heuvelen, Rondenburg geheeten, vonden zij, in eenen kring van puin en dufsteen, den grond met houtskool, scherven en gele asch doormengd; verder dolven zij hier een steenen donderbeitel van 6¼ duim lengte en eene ijzeren spiespunt op. Bij het onderzoek van eenen anderen heuvel, troffen zij het geraamte van eenen mensch aan, liggende Zuid en Noord, eenen steenen donderbeitel, eene beenen pijlpunt en eenige aarden kruiken met asch en steenkolen. Een derde heuvel leverde dezen vlijtige onderzoekers nog eenen fraaije steenen [illegible] op.

Behalve deze merkwaardige heuvelen-rij, ontdekten zij ook aan de Aagt bij Eenrum kleine hoogten, in welke scherven, houtskool en wel eens geheele aschkruiken gevonden worden.

Een derde heuvelen-keten, bij Saaksumhuizen en den Andel, trok insgelijks de aandacht dezer mannen tot zich, doch daaromtrent hebben wij niets naders vernomen.

Al deze heuvelen werden gebragt op een zeer goed geteekend kaartje van dezen omtrek, en vergezeld van eene afzonderlijke teekening van Rondenburg, reeds in den jare 1824, benevens de opgedolvene oudheden, aan mij toegezonden. En ook reeds toen vervaardigde ik een breedvoerig opstel over deze ontdekkingen, dat echter in het laatste nommer van het Oudheidkundig Tijdschrift niet is opgenomen en op eene andere gelegenheid wacht."

» In den jare 1824, heeft de heer *F. Arends*, achter Fahne, in Oostvriesland, eene merkwaardige ontdekking gedaan, welke dezelve wel aan ons heeft willen mededeelen. Hij bespeurde namelijk aldaar op plaatsen, waar het veen afgegraven was, oude akkers op den vasten zandbodem, gaande van het Zuiden naar het Noorden, ieder van 3 en 4 treden breed. Men konde er de akkeraarde zeer goed onderkennen, zijnde eene [illegible] diep, waarna men op oer kwam. In beiden bemerkte men nog zeer duidelijk de vergane wortelen der gewassen.

Het veen zit, ter diepte van 9 voeten, boven deze akkers, in de strekking, ten Noorden van 100 voeten, tot aan de bouwlanden van Fahne.

En ook heeft men soortgelijke ontdekkingen van bouwlanden onder het veen, te Ihloerveen, ¾ uur verder Zuidwaarts gelegen, gedaan."

» De heer *F. Arends* heeft, zoo als hij mij reeds in den jare 1824

berigtte, eene zoogenoemde oude Veenburg in Oostvriesland ontdekt, zich uitstrekkende tusschen Hopels en Wiesede, in het Friedeburger Ambt, waarvan een gedeelte in zijne tegenwoordigheid opgegraven werd. Volgens 's mans schrijven, stond voorheen te Hopels een gewijd bosch, en vervolgens stichtte men er een klooster.

In eene, aan ons toegezondene, verhandeling, waarvan de druk begonnen is, wordt ook deze merkwaardigheid breeder ontvouwd.

Soortgelijke houten wegen vindt men in het Oldenburgsche in het veen bij Weifelstede, komende van gehuchten en dorpen uit dien omtrek. De weg in het kerspel Altenhantorf wordt nog de Hunenweg genaamd, en de weg van Hatten door het veen, waarvan insgelijks nog overblijfsels zijn, loopt op eene plaats bij de stad Oldenburg aan, Heidenwal geheeten.

De kerk te Weifelstede wordt voor de oudste kerk van het hertogdom gehouden, en de overlevering wil, dat de bewoners van dorpen, 4 en 5⅓ uur van daar gelegen, gelijk Huntorff en Hatten, aldaar weleer ter kerk gingen.

Doch daar men langs eenen onbeduidenden omweg over de zandhoogten en heidevellen derwaarts gaan kan, zoo oordeelt hij, dat zij niet met dat oogmerk kunnen aangelegd zijn.

De heer *Arends* is integendeel van gevoelen, dat deze zoogenoemde Veenbruggen uit den Heidenschen tijd afkomstig zijn, en dat er te Weifelstede een beroemd heiligdom geweest zij, werwaarts deze wegen, meer lijnregt, geleidden."

Mengelwerk.

SURINAME.

De Schrijver van het werkje, onder den titel van: AANTEEKENINGEN BETREKKELIJK DE KOLONIE SURINAME, *in den zomer van 1826, bij den Drukker der Arnhemsche Courant uitgekomen, biedt het volgend artikel over* SURINAME, *ter plaatsing in dit dagblad aan.*

"De kolonie *Suriname*, besloten tusschen twee groote grensrivieren, de *Marreweine* en de *Courantijn*, liggende op 5°, 40', 30" noorderbreedte en 55°, 11' westerlengte van *Greenwich*, bevat nagenoeg het middelste gedeelte van *Guijana*, als zijnde de Fransche en Engelsche bezittingen aan wederzijden van dezelve gelegen. Men stelle zich de uitgestrektheid dezer Nederlandsche bezitting nagenoeg gelijk met die van ons tegenwoordig koningrijk voor. Even als dit laatste langs de Noordzee, strekt dezelve zich ook van de eene zijde langs den Wester Oceaan uit, — terwijl de grenzen binnenwaarts eigenlijk onbepaald zijn en stuiten op de woonplaatsen van de onbeschaafde natien dezer hemelstreek. Uit deze binnenlanden ontspringen de menigvuldige rivieren en kreken, welke dit zoo vruchtbaar land in schier alle rigtingen doorstroomen, en zoo wel den landbouw bevorderlijk zijn, als aan de scheepvaart de grootste dienst bewijzen. Deze rivieren hebben echter dit eigenaardige, in onderscheiding met de meeste in *Europa*, dat zij twee of drie dagreizens landwaarts in ophouden, voor eenigzins grootere vaartuigen bevaarbaar te zijn, hetwelk veroorzaakt wordt door de spoedige rijzing van het land, en door de menigvuldige klippen, die zich niet zelden als aaneengeschakelde muren, met kleine openingen, in de rivieren opdoen. Deze rijzing van den grond doet in den droogen tijd de bedding te ondiep worden, terwijl zij in den regentijd den stroom eene te snel nedervlietende kracht geeft. Doch deze hoogere ligging belet in geenen deele de vruchtbaarheid en den grooten rijkdom der natuur, daar er de beste houtsoorten worden gevonden en de grond de kennelijke blijken draagt, van ook meerder en andere gaven in den schoot der menschen te kunnen uitstorten, zoo zij slechts ondernamen, naar den aard dezer hoogere streken, geschikte gewassen of vruchten aan te planten of voort te brengen. Buiten het hout, zoo even genoemd, zijn de voornaamste voortbrengselen in de *lagere* deelen der kolonie, welke uit den landbouw getrokken worden, de Suiker, Koffij, Cacau en het Katoen. De drie eerstgenoemden worden op de plantagien, langs de rivieren gevonden; — het laatstgenoemde alléén aan de zeekust. Men verbeelde zich echter niet, dat de kracht of vatbaarheid van den grond alleen of hoofdzakelijk tot het voortbrengen van deze weinige commerciele produkten bepaald is. In de gezegende keerkringsgewesten gelegen, alwaar de natuur, onder eenen eeuwigen zomer, zich steeds verjongt, zonder ooit te verouderen, bevat inzonderheid het plantenrijk een' schat van onbegrijpelijken rijkdom, niet slechts tot voeding en geneesmiddelen, maar ook tot verkwikking van den smaak en tot veraangenaming of versiering der geheele natuur.

De aard der boven bedoelde produkten, eene groote mate van groeikracht en vruchtbaarheid vorderende, en de wijze van landbouwen, alsmede de uitgestrektheid der gronden niet toelatende, dat men het verlies dier twee gewigtige vereischten door bemesting, naar het schijnt, herstelle, — zoo worden de daartoe gebruikte landen meestal eindelijk verlaten, die dan binnen weinig tijds weder op nieuw geheel met bosschen zijn bedekt, als of de menschelijke nijverheid er nooit hare handen naar uitgestrekt had. Daar echter die produkten niet alle even veel rijkdom van grond vereischen, en bovendien de aard van derzelver kultuur zeer verschillende is, kunnen b. v. de verlaten koffij-plantagiën nog met het beste gevolg tot suiker worden aangelegd, en jaren lang, misschien wel altijd, tot dat einde behouden blijven.

Er heerscht geene andere afwisseling van jaargetijden dan die, welke door meer aanhoudende regen of droogte wordt te weeg gebragt. De groote regentijd begint gewoonlijk in het midden of het laatst van April; in welke maand men op den *zesden* de Zon in het toppunt heeft; en wordt vervangen door den grooten droogen tijd, in den loop van Augustus, terwijl de zon weder den zesden September, op haren terugweg, ten tweeden male in het toppunt komt. Deze drooge tijd, welke voor de ongezondste van alle wordt gehouden, duurt meestal tot in het laatst van November of het midden van December. Hierop volgt de kleine regen- en de kleine drooge tijd, waarvan de eerste in het laatst van Februarij een einde neemt. Deze afwisseling heeft echter op lang na zoo geregeld geen plaats, als men zich in *Europa* voorstelt, gelijk men ook niet zelden in den eenen of anderen tijd, juist het tegenovergestelde weder vindt plaats hebben, van hetgeen men zoude verwachten. Deze jaargetijden schijnen voor vele Europische planten ongunstig te zijn. Want noch eenige onzer granen, noch aardappelen, noch onze heerlijke boomvruchten, willen hier gedijen, en de pogingen, die algemeen tot aankweeking van onze groenten en peulvruchten worden aangewend, vinden zich, in een allerjammerlijkst en middelmatig voortbrengsel, slechts ten halve beloond. De brandende hitte der zon, die loodlijnig op den grond schijnt, en geweldige regens, die hier met eene verbazende kracht nedervallen, vereischen derzelver eigenaardige planten en gewassen, zal dit klimaat weldadig werken en niet verschroeijen of dooden. De mensch alleen kan onder deze luchtstreek, gelijk overal, leven en bloeijen. De lange nachten, daar de zon met weinig verschil steeds ten zes ure op en ondergaat, verkoelen den dampkring en geven een aan *Europa* onbekend genot en nieuwe kracht in de morgen- en avondstonden. Maar ook vooral de zeewind, die reeds ten acht ure des morgens komt opsteken, brengt eene aangename verfrissching aan, en lenigt de drukkende hitte van den dag. Matig en geregeld levende, en het ligchaam slechts geene meerdere krachten of levensgenot afdwingende, dan men in *Europa* gewoon is, kan men hier even zoo gezond als in het moederland zijn. Heerschende of zoogenoemde landziekten worden er niet gevonden, terwijl de fijnheid en zuiverheid van den dampkring, die meer levenslucht dan in de noordelijke gewesten bevat, de smetstof merkelijk van hare kracht berooft. De *Lepra* of de melaatsheid, in *Suriname Boisi* genoemd, zou men als eene plaatselijke ziekte kunnen beschouwen. Doch daar er genoegzame gelegenheid is, zich buiten aanraking met de aan deze kwaal onderhevige ongelukkigen te houden, kan het gevaar in dit opzigt van geen belang zijn.

Men heeft reeds zeer vroeg de waarde van dit schoone en rijke land op prijs weten te stellen. Met voorbijgaan van vroegere bezitnemers, zij het genoeg hier te gewagen van lord WILLONGBY PARHAM, aan wien, volgens giftbrief van KAREL den tweeden in 1662, de kolonie werd overgegeven. Bij den vrede van *Breda* in 1667, als in datzelfde jaar door ABRAHAM KRYNSZOON van wege de Staten van *Zeeland* bemagtigd, werd dezelve aan de republiek afgestaan. Het rustig bezit werd niet te min gedurig van de zijde der *Engelschen* door aanvallen betwist en gestoord, tot dat in 1674 hetzelve op nieuw aan den staat werd verzekerd. In den jare 1683 geraakte de kolonie onder het bewind der *West-Indische Compagnie*, welke echter nog dat zelfde jaar ⅓ daarvan aan de stad *Amsterdam*, en een ander derde aan den heer VAN SOMMELSDYK afstond; welke vereeniging van belanghebbende bezitters den naam verkreeg van *Societeit van Suriname*, doch die, gelijk bekend is, door opvolgende gebeurtenissen geëindigd heeft, met de gansche bezitting aan den Staat te laten, in dier voege, als zij zich tegenwoordig in betrekking tot denzelven geplaatst vindt.

De kolonie is allengs in bloei toegenomen, en zoo de eerste aanleggers slechts met tabak en het bewerken van letterhout eenen aanvang maakten, de aanplanting van suiker volgde spoedig daarop; terwijl de eerste Koffijboomen in 1721 ingevoerd, en in 1733 de Cacau, alsmede twee jaren later de Katoen voor het eerst naar het Moederland werden verzonden. In den beginne vooral waren het meest ondernemende en moedige lieden, die, hetzij Engelschen, Hollanders, Franschen of Portugesche Joden, vervolgd in hun vaderland of gelokt door de hooge denkbeelden en verwachtingen, die men algemeen van het goudrijke *Amerika* koesterde, zich in deze streken neder zetteden, en hunnen arbeid en vlijt aan den zoo dankbaren grond te koste leiden. Hetzij dat de spoedig klimmende welvaart, hetzij, dat de mengeling van zoo onderscheiden landaard, of wel de inrigting van bestuur, volgens welke de kolonie eigenlijk niet met den staat, maar met eene vereeniging van winzuchtige kooplieden of belanghebbende deelnemers in betrekking stond, daarvan de oorzaak was, — er begon al spoedig eene scheuring en tweespalt tusschen de ingezetenen en de regering te ontstaan, die niet dan de schadelijkste gevolgen voor het algemeen konden hebben, en zoo als het schijnt, in 1748 bij zeker soort van verdrag ten einde werden gebragt. Het inwendig bestuur, allengs en van tijd tot tijd te midden van deze verwarringen verrezen, draagt nog tegenwoordig de kennelijke blijken, dat er, vooral in vroegere dagen, genoegzame kracht en eenheid aan moet ontbroken hebben. Buiten den gouverneur, die de hoogste uitvoerende magt in handen heeft, den raad-fiskaal en den raad-controlleur-generaal van financien, is er een hof van civile justitie voor alle zaken, boven de waarde van *f* 250 en een ander hof voor zoogenaamde kleine zaken, welker waarde de evengemelde som niet te boven gaat. Verder is er een ander collegie, onder den naam van hof van politie bekend, hetwelk onder het presidium van den gouverneur, en in sommige gevallen onder goedkeuring des Konings, de wetgevende magt in de kolonie uitoefent, — hetwelk voorts in criminele zaken regtspreekt, en hetwelk eindelijk, door bijzondere commissien uit deszelfs midden voor iederen tak van administratie en voor de politie te benoemen, — kan gezegd worden ook de uitvoerende magt te bezitten en dus eene instelling te zijn, geheel overeenkomstig de beginselen der overdrevene aristocratie. Dit hof deszelfs invloed zoo veel mogelijk uitgestrekt hebbende, en deze geheele inrigting in 1815 bevestigd zijnde, wordt er zelfs in de stad *Paramaribo*, met hare 20,000 inwoners, wel eene der voornaamste van de *West-Indie*, zelfs geen gemeente-bestuur gevonden, als waarvan twee leden uit den hove van politie, onder den naam van houtvesters van de gemeene weide, de plaats bekleeden.

De kolonie moet geheel in hare eigene behoeften voorzien. Doch onder een gekompliekeerd en omslagtig financieel stelsel en bij gebrekkige burgerlijke inrigtingen, welke geen waarborg of controle voor de rigtige betaling van de onderscheidene belastingen aan de hand geven, is het geen wonder, dat de schatkist gedurig te kort moet schieten, te meer nog daar onkosten, gelijk b. v. die van de defensie, voorheen ten laste van de societeit of van het Moederland, thans door de kolonie gedragen worden. Dit stelt het koloniaal gouvernement buiten staat, eenige inrigtingen van algemeen nut tot stand te brengen of merkelijk te ondersteunen, gelijk het misschien wel ten aanzien van den landbouw, de natuurkunde en natuurlijke historie in een zoo belangrijk gedeelte der nieuwe wereld zou wenschen te kunnen doen. Er zijn niettemin eenige inrigtingen, waartoe hetzelve geheel of gedeeltelijk bijdraagt, als ten eersten het groote militaire hospitaal, dat, tevens voor civile personen bestemd, zich in eenen zeer uitmuntenden staat bevindt. Voorts verleent het eenige subsidien aan het onderwijs. Doch daar dit laatste, zoo als het tegenwoordig geschapen staat, voor geene behoorlijke opvoeding en opleiding, zelfs ten aanzien van beide seksen, voldoende is, — wordt ook in dit opzigt de ontoereikendheid der koloniale kas ondervonden, ten einde zulk een belangrijk onderwerp, door den vereischten onderstand, te kunnen verbeteren. Er bestaat een zeer bloeijend departement *tot Nut van 't Algemeen*, dat gedurende negen maanden des jaars vergadert. Ook dus in dit opzigt is het te bespeuren, dat in dit vierde gedeelte dezer eeuw, in weerwil van het afwezen der meeste eigenaren, de later overgekomen Europeanen zoo wel den algemeenen geest als de zedelijkheid hebben verbeterd.

De bevolking is in geenen deele aan de grootheid des lands geëvenredigd, welks kleinste gedeelte dan ook nog slechts bebouwd is, hoezeer de bovengenoemde commerciële produkten uit hunnen aard eene ruime uitgestrektheid gronds innemen. Het aantal blanken wordt geschat op 5000, de vrije kleurlingen op 2000 en de vrije Negers op 650, de Negerslaven op 52000 en die van de kleur op 5500. De kleurlingen zijn van vijfderlei soort, als: van eenen blanken met eene Negerin, de *Mulat*, — van een' Mulat met eene Zwarte of Negerin, de *Karbouger*; van eenen blanken met eene *Mulattin*, de *Mestics*; van eenen blanken met een mestiesse, de *Casties*; van eenen blanken met eene castiesse, de *Poesties*. Doch er zijn echter veel meer variatien van kleuren, dan door deze vijfderlei soort schijnt aangeduid te worden, even gelijk men onder de Negers bijna even zoo vele rooden en bruinen als eigenlijke zwarten vindt. *Kreolen* worden genoemd al die genen, welke, van wat kleur ook, hetzij blanken zwarten of kleurlingen, in de kolonie geboren zijn.

De kleurlingen zijn over het geheel weinig en vooral het minst van de Negers geacht, over welke zij, voor zoo ver zij vrij zijn en slaven hebben, gelijk ook de joden over het algemeen, de wreedste meesters zijn.

De gekleurde vrouwen schijnen echter voor de meeste blanken der mannelijke sekse zeer veel aantrekkelijks te hebben, en hoezeer men zich schier niemand (behoudens enkele uitzonderingen) van eene gelijke luije gaardheid kan voorstellen, worden zij meestal als huishoudsters door de ongehuwde kolonisten, die het grootste getal uitmaken, genomen. Deze staat, in plaats van het eigenlijke plegtig gesloten huwelijk tredende, heeft onder meer andere nadeelen, ook dit verderflijke in zich, dat er de zinnelijke wulpsheid te veel voedsel in vindt, en de man zich niet op den duur aan ééne vrouw hecht, hetwelk op de kinderen, uit deze zamenleving geboren, den noodlottigsten invloed moet hebben.

De kleurlingen hechten als het ware de blanken en de Negers door vermenging van het bloed aan een. Doch ook het belang geeft nog eenen meer hechten band, die deze anders zoo zeer tegenovergestelde menschen, zoo wel ten aanzien van kleur, als van vrijheid en slavernij, wederkeerig verbindt. Dit belang namelijk noopt den meester of blanke tot meer menschelijke behandeling, en den neger, om zich deze waardig te maken. Het is waar, dat, in weerwil van dit beginsel, vooral eertijds, zeer vele wreedheden, zelfs van *regeringswege* zijn gepleegd, gelijk in den jare 1730 van elf opgevangen weggeloopen Negers, één door middel van een door de ribben geslagen ijzeren haak aan eene galg werd opgehangen, ten einde alzoo den dood te ondergaan; terwijl twee anderen met klein vuur levend verbrand, en zes Negerinnen mede levend werden geradbraakt. De Boschnegers, welke in dien tijd en later zoo vele onheilen in de kolonie hebben te weeg gebragt, en met welke de vrede eerst van 1762 en vervolgens in 1777 is gesloten, — zijn oorspronkelijk geene andere dan weggeloopen neger-slaven.

De inval van den Franschen Admiraal *Cassard*, in 1712, welke de kolonisten bewoog, om de slaven binnenslands te vervoeren, heeft zeker veel tot versterking der Boschnegers bijgedragen, daar de slaven, eenmaal buiten de magt hunner meesters, nu niet verkozen daarin terug te keren. Maar het valt echter niet te loochenen, dat de geschiedenis van velerlei wreedheden en voorgenomene gewelddadigde verplaatsingen der slaven van de eene naar de andere plantagie, welke laatste thans niet dan met goedvinden van den hove van politie vermogen te geschieden, gewag maakt, — die als de voorname oorzaken van de vestiging en de magt der Bosch-negers moeten beschouwd worden, — gelijk ook de zoo even vermelde openbare strafoefeningen genoegzaam den heerschenden geest te kennen geven.

Er zijn thans ook nog oude directeuren van plantagien, welke de negers met volkomene opregtheid voor geene menschen houden, en dus ook naar deze meening, voor zoo veel zij kunnen of mogen, hunne straffen afmeten. Maar over het geheel heeft de latere beschaving ook hier de menschelijkheid bevorderd, terwijl het karakter des Negers, volgens de algemeene ondervinding, ten gevolge van betere behandeling, zachter en buigzamer is geworden, daar de haat, de nijd en de wraakzucht weleer maar al te veel voedsel in de wreede baldadigheid der meeste Europeanen vonden.

De afschaffing van den slavenhandel bij de wet heeft ook zeker daartoe bijgedragen, in zoo ver de prijs der slaven daardoor is geklommen, en het verlies derzelve moeijelijker is te herstellen. De uitgestrektheid der kolonie, die langs eene zeekust van bijna zeventig uren bloot ligt, gevoegd bij het gebrek aan voldoende middelen van surveillance, heeft echter, in weerwil der verzwaarde straffen, tot dus verre dezen handel nagenoeg vrijgelaten, ten minste zoodanig, dat de kolonie steeds van slaven is voorzien geworden.

Met al de verbetering van derzelver toestand intusschen, in vergelijking van vorige tijden, blijft die nogtans zeer beklagelijk, als voor het grootste deel geheel afhankelijk van den meester, die hen naar goedvinden kan verkoopen en waardoor het beste lot, dat hun ten deel valt, altijd zeer onzeker is. Voor iedere soort van overtreding, het zij van nalatigheid in het afwerken van den opgelegden arbeid, hetzij om achteloosheid, weerspannigheid of eenig ander kwaad, (in zoo verre het geen misdrijf bevat, hetwelk hem in de handen van den regter doet vervallen) is de meester bevoegd, den slaaf door zweepslagen te straffen, of wel (onder zekere bepalingen) in boeijen te sluiten. Hij wordt zekerlijk voor al den arbeid wel verzorgd, gevoed en gehuisvest, en op gezette tijden zelfs door de geliefkoosde negerdansen weder als tot een nieuw leven opgewekt. Doch daar hij dit alles noodzakelijk behoeft, om te leven en te kunnen werken, en dus niet veel meer ontvangt, dan het eigenbelang zijns meesters noodwendig vordert, — terwijl hij bovendien geen het minste voordeel bij zijnen dagelijkschen, zwaren arbeid heeft, en dus geenszins door eenige winzucht, maar bloot uit vrees, dwang of gewoonte daartoe gedreven wordt, — kunnen deze voeding en verzorging op lang na de bezwaren niet wegnemen, welke met zoo vele reden tegen de slavernij worden ingebragt. Het geringe gebruik, hetwelk men in *Suriname* van de machinerie maakt, inzonderheid van die werktuigen, welke door stoom worden gedreven, blijft den arbeid der slaven op den duur nog zeer drukken. Er zijn eenige stoommolens tot uitpersing van het suikerriet, waartoe gewoonlijk molens, door water of muilezels gedreven, gebruikt worden. Behalve het veel spoediger afwerken eener zelfde hoeveelheid, heeft de stoom nog dit gewigtig voordeel, dat men overvloedig tijd heeft, om des daags te malen, en dus de nachten niet daartoe behoeft te gebruiken, gelijk met de twee andere soorten van molens plaats vindt, en welke laatste bij gevolg voor den neger, welke des daags in het veld heeft gewerkt, en den volgenden morgen er wederom heen moet, eene der meest moeijelijke werkzaamheden oplevert. Er is nog slechts een stoommolen tot zuivering van de koffij, terwijl men nog bijna geen andere dan de oude handmolens voor het afmalen van het katoen in deze kolonie bezigt, hoezeer ook deze het werk voor den neger zeer moeijelijk maken.

De produkten, die het moederland uit handen dezer zwarte bevolking ontvangt, zijn belangrijk genoeg, om er hier een voorbeeld, over eenige jaren genomen, van te geven. In de zes jaren, van 1816—1821, hebben 403 Nederlandsche schepen naar het moederland overgevoerd:

Aan koffij 36,721,386 ponden; aan suiker 91,614,166; aan katoen 8,948,120; aan cacau 355,200.

Het aandeel van 1820 aan het produkt van de suiker is alleen 99,533,905 pond en dat van 1821 — 21,275,276, welke beide dus het $\frac{2}{5}$ van al de suiker uitmaken. En deze aanzienlijke vermeerdering van het produkt is eer toe dan afgenomen, alzoo de volgende drie jaren van 1822, 1823 en 1824 meer dan 61 millioen ponden, en dus nagenoeg $\frac{2}{3}$ van het geheele produkt der zes vorige jaren hebben opgeleverd. Het moederland heeft zich uitsluitend den handel en de scheepvaart voorbehouden, met uitzondering echter van het distrikt *Nikéri*, waar zich meest Engelsche planters hebben gevestigd, die het vergund is naar *Engeland* af te schepen. Voorts hebben de *Noord-Amerikanen*, reeds van de vroegste tijden af, de vrijheid, om bloem van tarwe-meel, haring, bakkeljaauw, makreelen en eenige andere behoeften in te voeren, en daarentegen de mélassi of de stroop, die van de suiker overblijft, waarvan zij rum maken, uit te voeren.

STENOGRAPHIE EN TACHYGRAPHIE, OF SNELSCHRIJFKUNST.

De heer Mr. G. VAN LENNEP heeft in den *Constitutionnel des Pays-Bas* eenige zeer belangrijke artikels doen plaatsen, wegens de *Stenographie* en *Tachygraphie* of *Snelschrijfkunst*, waarover thans zoo veel gesproken wordt. Wij hebben derhalve gemeend, dat het onzen lezeren niet onaangenaam zoude zijn, dezelve ook hier in de landtaal te lezen. Zie hier dezelve:

Men spreekt thans veel van *Stenographie* en *Tachygraphie*, zonder dat men aangaande deze verschillende kunsten juiste denkbeelden schijnt te hebben; men ziet zelfs aankondigingen van *Nederlandsche Stenographien* en aanspraken op de uitvinding derzelve, zonder dat een diergenen, welke naar deze eer staan, daarop het minste regt heeft; men leest, eindelijk, in een dagblad, dat een student in de regten aan de universiteit te *Gent*, de heer PROSPER BOGAERT, den 25. October laatstleden, eene *Nederlandsche Stenographie* den Koning heeft aangeboden, waarop hij de beslissing van Zijne Majesteit verwacht, bewerende dat hij er eene geleverd heeft eer dan de heer MEERMAN VAN DER HORST, van *Venlo*, die er ook eene heeft aangekondigd. Alle deze omstandigheden hebben mij aangespoord, hier eenige bedenkingen op dat onderwerp aan te bieden, ten einde de dwaalbegrippen, welke ik heb hooren uiten, te regt te wijzen.

Laat ons, vooreerst, eene bepaling (*definitie*) geven van de woorden *Stenographie* en *Tachygraphie*, welke men maar al dikwijls met elkander verwart. De *Stenographie* is *de kunst van te schrijven, met teekens, zoo snel als een redenaar kan spreken*. Ik zeg *met teekens*; want in de Stenographie bedient men zich niet van de letters van het alphabeth, maar van teekenen, welke zijn uitgevonden om de gewone letters te vervangen, en om door eenen enkelen trek of teeken verscheidene letters uit te drukken. Het woord is afkomstig van het Grieksch en zamengesteld uit *στενος*, *naauw, eng*, en *γραφω ik schrijf*. De Stenographie is dus eene manier van naauw, eng of kort te schrijven, en die manier bestaat in het gebruik van teekens, in plaats van gewone letters. Het is hierin dat de Stenographie verschilt van de *tachygraphie*, welke niets anders is dan *de manier of de kunst om* met de gewone letters van het alphabeth *snel te schrijven met verkortingen der woorden*, van het Grieksch *ταχυς snel*, en *γραφω* ik schrijf.

Het schrijven met verkortingen is ten allen tijde in gebruik geweest; de ouden hadden kunnen siglen (σιγλαι) en tironiaansche noten, dat is te zeggen, hunne wijze om met verkortingen te schrijven. Schrijvers, die de gewoonte hadden zich van dezelve te bedienen, teekenden met deze noten, op bevel van den consul CICERO, de redevoering op, die CATO in den senaat van *Rome* tegen de zamenzwering van CATILINA uitsprak. Deze schrijvers werden, wegens de noten, (verkortingen), waar zij gebruik van maakten, *notarii* genoemd. MARTIALIS heeft dezelve zeer wel in een zijner puntdichten beschreven: (bl. 208 van het 14. boek.)

Currant verba licet manus est velocior illis.
Nondum lingua suum, dextra peregi topus.

Er bestaan in de koninklijke bibliotheek te *Parijs* en in de Ambrosiaansche bibliotheek te *Milaan* thans nog handschriften, waarin men zich van deze noten heeft bediend, en de geleerde benedictijner CARPENTIER heeft, in 1747, een alphabeth daarvan geleverd, in folio.

Op deze noten volgden de verkortingen van de middeleeuwen, dewelke eindelijk zoo menigvuldig werden, dat men moeite had de boeken te lezen, waarin zij gebezigd waren.

Men gebruikte ze nog in de 15. eeuw, in de eerste voortbrengsels der drukkunst en ook nog later. Om de zwarigheden uit den weg te ruimen, welke daaruit voor de lezers ontstonden, werd een boek vervaardigd om de verkortingen te verklaren. Dit werk, dat thans zeer zeldzaam is, werd in 1488 te *Leuven* gedrukt, onder den titel van: *liber, dans modum legendi abreviaturas in utroque jure*. Ik bezit er een exemplaar van in mijne bibliotheek. Indien men zich de moeite wilde getroosten, zoude men eene geheele verhandeling kunnen schrijven, over de verschillende wijze van verkortingen, welke ten allen tijde in gebruik zijn geweest, en wier doel was, zoo wel om minder te schrijven, als om het parkement of papier te sparen, vooral het laatste, dat in de 15. eeuw zoo algemeen niet was, als het thans is.

Men begon de moeijelijkheden der verkortingen te gevoelen; zij verminderden allengs, en sedert langen tijd ziet men dezelve in de gedrukte boeken niet meer; maar men heeft niet opgehouden zich daarvan te bedienen, en men gebruikt die nog dagelijks in de schriften, welke snelheid vorderen, bij voorbeeld, die der studenten, om de lessen hunner hoogleraren, aan de hoogescholen, op te teekenen, die der tachygraphen (snelschrijvers) om aanteekeningen te houden van hetgene in openbare vergaderingen gezegd wordt, en om de redevoeringen, zoo wel schriftelijke als voor de vuist uitgesprokene, dadelijk op het papier te brengen. Maar men moet niet gelooven, dat deze schrijvers, ten minste wat de parlementaire debatten aangaat, die redevoeringen, welke somtijds zeer snel worden uitgesproken, letterlijk opteekenen. Dit is niet mogelijk, en hij, die ons zulks zoude willen doen gelooven, zoude trachten ons iets wijs te maken; de tachygraphie, of de kunst, om door middel van verkortingen snel te schrijven, gaat zoo ver niet; de ondervinding leert dit. Trouwens deze kunst heeft daarop ook nimmer aanspraak gemaakt, zij heeft zich vergenoegd met te verzekeren, dat zij den zakelijken inhoud der advijzen, in openbare vergaderingen uitgebragt, kan doen kennen, en, voor een gedeelte, dezelfde woorden behouden, die door de redenaars gebezigd zijn. Zie daar de middelen der tachygraphie. Onderzoeken wij nu of de Stenographie er andere en betere heeft.

De *Stenographie*, minder zedig dan de Tachygraphie, kondigt zich zich aan als eene *kunst van zoo snel te schrijven als een redenaar spreekt*. Zoo wordt dezelve omschreven door den heer CONEN DE PRÉPÉAN, een klassiek schrijver over deze stof, in zijn werk te *Parijs* uitgegeven, onder den titel van *Stenographie, of de kunst om zoo snel te schrijven als een redenaar spreekt*, waarvan de vijfde druk in 1825 in het licht is verschenen. Om deze definitie nog duidelijker te maken, hebben wij er bij gevoegd, *door teekenen*, te dien einde uitgevonden: want in de teekenen, die de Stenographie gebruikt, bestaat haar kenmerkend onderscheid van de Tachygraphie, die de gewone letters van het alphabeth bezigt, met verkortingen, welke ieder tachygraaph op zijne wijze maakt. Het komt er nu op aan te weten, of de eerstgemelde kunst waarlijk aan hare aankondiging kan beantwoorden, dat is, met andere woorden; of zij *eene kunst is van zoo snel te schrijven als een redenaar spreekt*, zoo dat men door haar niet alleen kan opteekenen den zakelijken inhoud eener redevoering, die in eene openbare vergadering wordt uitgesproken, maar ook dezelfde woorden die de spreker gebezigd heeft.

Zie daar de groote kunst. Indien deze kunst inderdaad bestond, zoude ik een der eersten zijn om haar mijne schatting van bewondering te brengen; zij zoude zulks ten vollen verdienen. Maar helaas! het is er zoo niet mede gesteld; deze kunst, zoo als men dezelve beschrijft, bestaat niet. Ik zal deze stelling trachten te bewijzen en tevens de bedenkingen, daartegen geopperd, te beantwoorden. Dit zal het onderwerp van een tweede artikel zijn.

Aan de Redactie!

Daar gij er u nu eenmaal toe gezet hebt, om elk, die wat belangrijks aan het publiek te zeggen heeft, uwe Courant, als eene zeer ver reiken-

de spreektrompet, gedienstig aan te bieden, ben ik zoo vrij daarvan ook eens gebruik te maken. Ik hoor en lees vooral, van tijd tot tijd, hooge lofspraken op de schoone kunsten. Vooral de drie zusters, dicht-, schilder- en toonkunst, worden in onzen tijd als de drie gratiën beschouwd, aan welker eene of andere men, zelfs dadelijke hulde moet bewijzen, of het is gedaan met onzen naam, als fatsoenlijk, wel opgevoed.... wezen. En dit niet alleen, maar die kunsten bezitten iets goddelijks, en hare uitverkorene dienaars zijn priesters en profeten: zij staan naauwelijks met één voet op aarde, en zien van uit hunne hooge vlugt den armen prozamensch nog naauwelijks als een wriemelend gewormte kruipen. Nu, ik houd ook veel van het schoone, en ik heb er op zich zelven niet tegen, dat men zich op zijne kunst, talent en vooral *genie* een beetje te goede doe. De domme, nijdige wereld erkent zoo iets dikwijls maar al te slecht. Maar men moest er dan toch ook wat meer toe doen, om den aangenomen rang staande te houden, dan men wel doorgaans doet; men moest niet te vreden zijn met slechts eene levende machine te zijn, die, even als een automaat, de muzijk speelt, welke men hem voorlegt, zonder er meer van te weten; men moest niet vergeten, dat de drie gratiën bij elkander hooren en althans buiten den invloed van vader APOLLO, den god van licht en schoonheid, ziel en zin missen; en men moest ten minste niet doen zien, een gansch gezelschap moest niet doen zien, dat men, in weerwil aller fraaije woorden van zuster poëzij, van al het poëtische, sentimentele en verhevene, dat er in de muzijk ligt, geen het minste denkbeeld noch vermoeden heeft. Dit evenwel schijnen zij mij toe blijkbaar te doen, [illegible] hunne vereeniging — eene der [illegible] deze hoofdstad — den naam van *strijk- en blaaslust* (eene andere, nog geestiger (?) *kras- en pieplust*) geven. Lieve Hemel, welk een lust om te strijken en te blazen! Welk eene heerlijke aanduiding der goddelijke kunst, welke meer dan eenige andere onmiddelijk tot het gevoel spreekt, meer dan eenige andere de innigste gepeinzen uitdrukt, — ziel met ziel vereenigt, ziel met ziel opvoert boven het stof; volgens de oudheid het eerste middel ter ontwikkeling van den mensch uit het menschdier, volgens de godsdienst de bezigheid en het vermaak van engelen en gezaligden! Welk eene waardering van zulk eene gave, ons tot de verhevenste einden geschonken!

Mogt men ten minste, indien dan geene hoogere besefens van zulk eene ontheiliging terug houden, de eer van het Vaderland sparen, en spotters met de Hollandsche botheid, die er maar al te veel bestaan, geene opzettelijke stof schenken, om zich ten onzen koste te vermaken! Hebben wij, om zulke platte aardigheden, als: *den zoeten inval — de geleerde man — de vrouw zonder hoofd*, en dergelijke, op lusthuizen en openbare gebouwen gebeeldhouwd of geschilderd, niet reeds genoeg moeten lijden?

Doch, ik keer terug tot de halve goden, die.... blazen en strijken, en bid hen, toch een weinig meer acht op hunnen bestemden rang en waardigheid te geven. Een JUPITER met eene rinkelbel, of een APOLLO met een draaiorgel zijn zulke wonderlijke verbindingen. — Ei, weest zoo goed, mijne heeren, hun dit even over te brengen. Ik twijfel niet, of een woord is genoeg voor menschen, die zeker te hoog staan, om door dampen van vooroordeel en stijfhoofdigheid beneveld te worden — en die tevens te groote liefhebbers van hunne kunst en van de eer huns vaderlands zijn, om beide niet langer te willen ten toon stellen.

A........ Januarij 1827. Ik ben Uw bestendige lezer, enz.

ARNHEM, den 16. Januarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 15. Jan. 3 El 9 Palm 0 Duim; gewassen 45 D. gevallen 0 D.
Den 16. dito. 4 El 3 Palm 0 Duim; gewassen 40 D. gevallen 0 D.

---

§ † § Met toestemming der Stedelijke Regering van *Arnhem*, zal het Gezelschap *Italiaansche Opera-Zangers*, onder † Directie van den Heer *CINELLI*, in den Schouwburg alhier, geven:

Op Dingsdag, den 16. Januarij 1827.

L'AMANTE BURLATO,

of

DE BEDROGEN MINNAAR,

Komieke Opera in 2 Bedrijven. Muzijk van J. ROSSINI.

Na hetzelve:

LA SERVA PADRONA,

of

LA SERVANTE MAITRESSE.

Komieke Opera. Muzijk van PAËR.

Zie verder de rondgebragte en aangeplakte Biljetten.

---

† † † De Notaris Mr. VAN HUGENPOTH, te § § *Ede*, zal op Dingsdag den 23. Januarij 1827, des † voormiddags ten 10 ure, in den *Eikenboom*, te *Loenen op Veluwe*, publiek en op dag verkoopen: eene aanzienlijke partij van meer dan 400, bij den Huize *Ter Horst*, aldaar op stam staande zware EIKEN BOOMEN, voor een groot gedeelte, zeer geschikt tot Paalwerk, Molenassen, en alles tot Timmerhout, Balken, Stijlen en Raamhout.

Aanwijzing geschiedt dagelijks, door den Tuinman, op den Huize *Ter Horst* voormeld.

† § † Iemand genegen zijnde tot den aankoop van het LAND- § § GOED *OMMERSHOF*, alleraangenaamst § gelegen bij het Dorp *Velp*, aan den Grooten Weg van *Arnhem* op *Zutphen*, bestaande in een HEEREN HUIZING, STALLING, KOETSHUIS, TUINMANS WONING en afzonderlijke BOERDERY met MOESTUINEN, BROEYERY, BOOMGAARD en daartoe gehoorende BOUW- en WEIDELANDEN, te zamen ongeveer 42 Bunders groot, waarvan de aankoop, hetzij te zamen in eene Massa, hetzij zonder Bouw- en Weideland, uit de hand wordt aangeboden; adressere zich met gefrankeerde Brieven aan den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, te *Arnhem*.

† † † De Notaris Mr. *W. BLOEMERS*, zal, ten verzoeke van den Heer Kapitein *DE HAAN*, ten huize van de Weduwe *ESKES*, op de Paardenmarkt, binnen *Doesborgh*, publiek verkoopen, op Maandag den 22. Januarij 1827, des namiddags om 2 uren, en vervolgens Dingsdag namiddag, eenen extra netten en geheel modernen INBOEDEL, zeer onlangs geheel nieuw daargesteld, bestaande onder anderen in Gladhouten MEUBELEN, CHIFONNIERES, eene extra fraaije groote Mahoniehouten EET-TAFEL, op een wel bewerkt dito Voetstuk [illegible] Inlegbladen, diverse kleinere dito en dito SPEELTAFEL, dito TRUMEAUTAFEL, met Marmeren Blad, BIBLIOTHEEK en LEDIKANT, eene extra fraaije en geheel nieuwe FORTEPIANO, gemaakt door *J. VAN KAAN*, te *Amsterdam*, Mahoniehouten STOELEN met Trijpen Zittingen, dito NACHT-TAFEL met TOEBEHOOREN, extra zuivere en groote SPIEGELS, een zeer fraai bewerkte Brusselsche HAARD, mede geheel nieuw, twee Brabandsche KEUKEN-KAGCHELS, CUISINIERES, een kompleet nieuw VLOERKLEED en KARPETTEN, verscheiden kapitale welgevulde Paardenharen MATRASSEN, Wollen en Katoenen DEKENS, sierlijke MEUBELCHITSEN en andere BEHANGSELS en GORDYNEN, TAFEL-, DESERT-, KOFFY- en THEESERVIESEN, fraai verlakt, eene menigte KRISTAL-, GLAS- en PLATEDWERK, en wijders allerlei GOEDEREN, tot eene wel ingerigte en propere Huishouding benoodigd.

Een en ander is te zien Vrijdag den 19. dito, des voormiddags van 10 tot 12 uren, en des Zaturdags den 20. dito, des namiddags van 2 tot 4 uren voor de Verkooping.

VERKOOPING VAN EEN GROOTEN UITERWAARD EN BOUWLAND.

Men is van meening, publiek te verkoopen:

1. Een UITERWAARD, *de Middelwaard* genaamd, groot ongeveer dertig Bunders, gelegen langs den Rijn, tegen over de Stad *Rhenen*, onder het Kerspel *Kesteren*, in *Neder-Betuwe*, Provincie *Gelderland*. [illegible]

2. Ongeveer drie Bunders BOUWLAND, gelegen te *Meerten*, onder *Lienden*, Provincie voormeld.

De inzet zal plaats hebben op Woensdag den veertienden Februarij 1827, en de toeslag op Woensdag den zevenden Maart deszelfden Jaars, beide des voormiddags om elf uren, te *Tiel*, in het *Hollandsche Koffijhuis*.

Deze Verkooping [illegible] zijn te bekomen bij den Notaris [illegible] BUS VAN EVERDINGEN, te *Tiel*.

† † † De Heer *H. J. DYCKMEESTER*, zal, † † op Woensdag den zevenden Februarij 1827, des voormid- § dags om negen uren, te *Ayesaath*, in zijn Bosch, in *het Rootakker*, door den Deurwaarder *H. VAN KRIEKEN*, in Perceelen, doen verkoopen: circa drie honderd aldaar staande YPEN BOOMEN.

§ § † Te *Zutphen*, zullen, in het Koffijhuis *het Zwanenhoofd*, op den 24. Januarij 1827, des voormiddags te § § 9 uren, in het openbaar verkocht worden: Verscheiden Perceelen zware opgaande EIKEN BOOMEN, staande op het Erve *Meulenbrug*, onder *Zelden*.

† † † *LICOT*, Messen-Fabrijkant te *Namen*, die bij de † † Tentoonstelling te *Haarlem* eene Medaille bekomen heeft, † c heeft het genoegen het geëerde Publiek te berigten, dat zijn Broeder, *LEFIN LICOT*, ter dezer Stede is aangekomen met een kompleet Assortiment van alle soorten van [illegible] alsmede eene MESSENZALF en STRYKLEEREN, om Scheer- en [illegible] zonder behulp van eenigen Steen, te kunnen aanzetten.

Voorts heeft hij in zijn Magazijn eene aanzienelijke sorteering van PLEETWERKEN en verniste SPADOOZEN, als mede verscheiden andere Voorwerpen van weelde, [illegible] te stellen.

Is uitgepakt in het *Hôtel van Brunswijk*.

§ † § Met primo Mei 1827, TE HUUR, binnen *Arnhem*: † † een groot logeabel HEEREN-HUIS, met † OPEN PLAATS en TUIN. — Nadere informatien, met gefrankeerde brieven, bij den Drukker dezer.

† † § Al wie iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan § § den onder beneficie van Inventaris aanvaarden BOE- § DEL van wijlen den Heer *PIETER WILLEM LODEWYK BARON QUARLES DE QUARLES*, op den 28. December 1826, te *Harderwijk* overleden, wordt verzocht hiervan voor of uiterlijk op den eersten Februarij 1827, met *vrachtvrije* brieven, opgave te doen aan den Notaris Mr. *C. E. VITRINGA*, te *Harderwijk*.

† † † De Ondergeteekende, *HENDRIK JANSSEN*, Onderwijzer der Jeugd en Koster der R. C. Kerk te *Duiven*, in de *nieuwe Bijdragen ter beoordering van het Onderwijs en de Opvoeding* enz., voor December 1826, bl. 1309, gelezen hebbende, dat aldaar aangekondigd wordt, dat hij om zijne hooge jaren uit vermelde zijne bedieningen eervol zoude zijn ontslagen, en op dien grond de Onderwijzers van [illegible] derden rang opgeroepen worden, om naar die vermelde [illegible] bediening te komen dingen: haast zich deze [illegible] te spreken, het Publiek te verzekeren, dat zijn ontslag niet heeft bekomen, dat hij, deze bedieningen in der tijd aangekocht hebbende, altoog eigenaar van dezelve is, en het Schoolmeesters-Huis in de voornoemde Gemeente bewoont, en op dien grond de zoodanigen, die genegen mogten zijn naar zijne plaats te dingen, in tijds te waarschuwen, opdat zij geen noodeloozen tijd, moeite of kosten verspillen, daar hij niet voornemens is zijne Bedieningen, Inkomsten, Huis en Landerijen aan [illegible] over te geven, al werden zij bij het aangekondigde vergelijk [illegible] nog zoo bekwaam bevonden.

Duiven, den 12. Januarij 1827.

H. JANSSEN.

§ † † Een APOTHEKERSBEDIENDE, van † † goede Getuigschriften voorzien, genegen zijnde zich tegen primo Mei aanstaande te *Arnhem* te verbinden, adressere zich met vrachtvrije Brieven, gemerkt Lett. Z., bij den Boekhandelaar *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

§ § § Men verlangt terstond eenen bekwamen BOUW- § § KNECHT, van de Hervormde Godsdienst, voorzien van goede Getuigschriften. — Zich te adresseren met gefrankeerde Brieven, ter Boek- en Courant-Drukkerij van *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

§ § § Men vraagt, voor eene aanzienlijke Kostschool, eene § § bekwame, brave en getrouwe KEUKEN- † MEID, van gevorderde jaren, tegen zeventig gulden huur en andere voordeelen. — Brieven franco bij den Boekverkooper *C. CAMPAGNE* te *Tiel*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.